

INFORMACE PRO TĚHOTNÉ ŽENY V ÉŘE COVID-19

Vážené a milé těhotné ženy a rodičky,

smyslem tohoto příspěvku je podat Vám a vašim rodinným příslušníkům, informace o rizicích COVID-19 v těhotenství, přičemž v žádném případě nechceme tímto situaci kolem COVID-19 nijak bagatelizovat. Panika může ale napáchat mnoho škody.

Epidemiologická situace

- Epidemiologická situace se rychle mění a přesnější informace získáte z jiných zdrojů – např. ze stránek Ministerstva zdravotnictví
- Přes obrovské počty nakažených pacientů ve světě, bylo popsáno jen několik málo desítek těhotných žen s nemocí COVID-19
- Nebylo zaznamenáno žádné úmrtí matky, plodu ani novorozence po porodu v souvislosti s COVID-19
- Zdravé ženy (mezi které patří většina těhotných v ČR) nejsou k nákaze virem náchylnější než běžná populace
- Zvýšené opatrnosti je nutno dbát u žen s dalšími chorobami (výrazně oslabená imunita, rakovinné onemocnění, chronické postižení plic apod.)
- Je vhodné mít na paměti, že pravděpodobně existují jedinci bez příznaků, kteří mohou virus přenášet

Přenos viru

- Virus se šíří z člověka na člověka přes dýchací cesty kapénkami, přes kontaminované povrchy a přes spojivky dotykem kontaminovaných rukou
- Virus byl nalezen ve stolici a v poševním sekretu, tato cesta přenosu viru na plod v průběhu porodu nebyla ale prokázána
- Podle dosavadních údajů se virus velmi pravděpodobně nepřenáší z matky na plod v děloze (dokumentován byly jen 1-2 případy), nákaza novorozence je ale možná po porodu v důsledku blízkého kontaktu novorozence s matkou

Vliv na těhotnou ženu a rodičku

- Průběh onemocnění u těhotných bývá velmi lehký a většinou připomíná běžné nachlazení. Dalšími symptomy mohou být kašel, dušnost a horečka
- Nejtěžší příznaky, jako jsou zánět plic a hypoxie (nedostatek kyslíku), se vyskytují hlavně u rizikové populace - starší lidé, lidé s postižením imunity a s chronickými nemocemi jako jsou cukrovka, rakovinné onemocnění a chronické postižení plic
- Zatím byl popsán pouze jeden případ těžkého onemocnění rodičky (v Číně) ve 30. týdnu těhotenství, který vyžadoval mechanickou ventilaci plic, po porodu se pacientka uzdravila

Vliv na časně těhotenské komplikace

- T.č. nejsou k dispozici žádné údaje o zvýšeném riziku potratu v časném stádiu těhotenství

- Nejsou žádné údaje o zvýšeném riziku vrozených vad v důsledku styku s virem
- Je nicméně nutno říci, že virová onemocnění obecně rizika těchto komplikací zvyšují, je tedy na místě chránit se stejně jako před jiným virovým, např. chřipkovým onemocněním
- Zkušenosti s viry MERS a SARS (které jsou příbuzné s koronavirem) neprokázaly souvislosti s vyšším rizikem prvo- a druhotrimestrálního potratu

Péče o rodičku a novorozence při a po porodu

- Péče u porodu ani způsob porodu se nijak zásadně neliší
- Při testování vzorků mateřského mléka (v Číně u 6 případů) nebyla potvrzena přítomnost viru
- Největším rizikem u kojení tak je blízkost novorozence a matky a možná nákaza kapénkami
- **Režimová opatření:**

V nemocnici:

- Pokud je matka bez příznaků onemocnění a byla v kontaktu s COVID-19 (karanténa), matka dodržuje hygienický režim (rouška, hygiena rukou), ale kontakt s dítětem není omezen. Matka s novorozencem musí být striktně oddělena od ostatních rodiček a novorozenců. Personál pečující o rodičku s dítětem musí respektovat zvýšený epidemiologický režim (vzdušná nákaza – režim K, jednorázový nebo chirurgický materiál, ústenka, čepice, rukavice).

Jako alternativu lze v současné situaci uvést i možnost časného propuštění do domácí péče.

- **Pokud má matka prokázanou infekci COVID-19**, je doporučeno omezit kontakt matky s dítětem, nicméně podávání mateřského mléka je možné.
- **V režimu dočasného oddělení matky od dítěte.** Matka je závažně nemocná infekcí COVID-19 event. potřebuje intenzivní péči a ze zdravotních či provozních důvodů nemůže být hospitalizována na porodnici. Pro matku musí být vyhrazena odsávačka, před odstříkáváním je nutná přísná hygiena rukou, po každém odsávání by měly být všechny části, které přicházejí do styku s mateřským mlékem, důkladně omyty a celá odsávačka by měla být dezinfikována podle pokynů výrobce. Odstříkané mateřské mléko by mělo být podáváno jinou zdravou osobou (otec, zdravotnický personál). Pasterizace není doporučena. Maximální úsilí by mělo být věnováno udržení laktace (pravidelné odsávání 6-7x/den). Další manipulace s mlékem se řídí běžnými hygienickými doporučeními.
- Při péči o dítě je vhodné dodržovat tyto zásady:
  - Hygiena rukou před dotýkáním se dítěte
  - Nosit masku
  - V případě odsávání mateřského mléka požádat zdravou osobu o pomoc s podáním odstříkaného mléka novorozenci

Jaká jsou tedy hlavní rizika a výzvy spojené s COVID-19 na porodnických pracovištích?

- Největší výzvou je kontrola přenosu choroby z osoby na osobu a zabránění rozvoje infekce mezi zdravotníky a její následné rozšíření!!!
- Rozšíření nemoci mezi zdravotníky a následná opatření (nemocní zůstanou doma a osoby v kontaktu s nimi zůstanou v karanténě) by mohlo vést k problémům s personálním zajištěním chodu porodnic a neonatologických oddělení, zejména těch menších
- Nejedná se o strašení, ukázkou budiž situace v porodnici ve Frýdku Místku, která byla z karanténních důvodů na 14 dnů zavřena
- Respektujte, prosím, preventivní opatření nařízená jednotlivými nemocnicemi

Obecné doporučení těhotným ženám, které měly kontakt s COVID-19 anebo mají příznaky onemocnění COVID-19

- Platí obecná pravidla jako pro ostatní osoby – viz informace na stránkách Ministerstva zdravotnictví ČR
- Pacientky by měly kontaktovat **KHS t.č. 736 514 386 ev.č. 1212**, kde jim budou podány další informace
- Pacientky by neměly automaticky a bez ohlášení chodit přímo do zdravotnického zařízení, ke svému praktickému lékaři nebo registrujícímu gynekologovi
- Při nutnosti návštěvy porodnice v době, kdy je rodička v karanténě (porod, nezbytná kontrola v poradně apod.), doporučujeme:
  - dopravit se do porodnice pokud možno vlastním dopravním prostředkem
  - **kontaktovat telefonicky porodnici na tel č. 382 77 24 66, 2460**
  - dostavit se pokud možno s jakoukoliv vlastní maskou
  - **po příjezdu do areálu nemocnice opět tel. kontaktovat porodnici – 382772466, 2460**, aby se o rodičku personál mohl postarat hned od vstupu do porodnice a byl omezen volný pohyb mezi ostatními rodičkami, jinými pacienty a zdravotníky

Čerpáno z:

informací Doc. MUDr. Ondřeje Šimety, Ph. D., MBA, vedoucího perinatologického centra, přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky, Fakultní nemocnice Ostrava

ČNeoS: Doporučení pro péči o fyziologického novorozence a kojení u matky COVID-19 pozitivní event. v karanténě